

Fremsat den 24. april 2019 af børne- og socialministeren (Mai Mercado)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Ophævelse af adgang til at fastsætte regler om anbragte børn og unges egenbetaling)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 1530 af 18. december 2018, § 13 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, § 1 i lov nr. 1720 af 27. december 2018 og lov nr. 278 af 26. marts 2019, foretages følgende ændring:

1. I § 159, 1. pkt., udgår »og barnet eller den unge«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på klager over afgørelser om børn og unges betaling for døgnophold, jf. § 52,

stk. 3, nr. 7, i lov om social service, som er truffet før loven ikrafttræden efter regler udstedt i medfør af det hidtil gældende § 159, 1. pkt., i lov om social service. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Fordringer om børn og unges betaling for døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service, der er pålagt ved afgørelse efter regler udstedt i medfør af det hidtil gældende § 159, 1. pkt., i lov om social service, med tillæg af renter og gebyrer bortfalder ved denne lovs ikrafttræden. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst medregnes ikke gevinst, der opstår ved, at fordringer efter 1. pkt. inklusive renter og gebyrer bortfalder efter 1. pkt.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget vedrører reglerne for anbragte børns og unges egenbetaling for døgnophold. Kommunerne kan i dag opkræve betaling for døgnopholdet for børn og unge, som er anbragt uden for hjemmet. Betaling kan kræves fra forældrene samt fra barnet eller den unge, som har indtægter fra arbejde eller formueafkast m.v. Det sker med henvisning til regler fastsat i en bekendtgørelse med hjemmel i § 159 i lov om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018 med senere ændringer.

De nuværende regler indebærer således, at anbragte børn og unge under 18 år, der har indtægter fra formueafkast eller arbejde, kan afkræves betaling for opholdet, hvis kommunen træffer afgørelse om det. Det kan bl.a. modvirke deres lyst til at tage et fritidsjob og derigennem på lige fod med andre børn og unge få styrket personlige kompetencer som selvstændighed og evnen til at tage ansvar for eget liv.

Med lovforslaget foreslås det, at bemyndigelsesbestemmelsen i servicelovens § 159 ændres, så børne- og socialministeren fremover ikke vil kunne fastsætte regler om børn og unge under 18 års egenbetaling for opholdet ved anbringelse uden for hjemmet.

Ændringen vil indebære, at hjemmelsgrundlaget for de nuværende bekendtgørelsesregler om anbragte børn og unges egenbetaling falder bort, og at der ikke fremadrettet vil kunne fastsættes administrative regler om egenbetaling for døgnophold fra anbragte børn og unge under 18 år.

2. Baggrund

Lovforslaget udmønter dele af et initiativ om ”Ro og stabilitet for udsatte børn og unge”, som indgår i den politiske aftale ”Udmøntning af satspuljen for 2019-2022 (Delaftale på børne- og socialområdet)” indgået af regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Af aftalen fremgår det således, at de nuværende regler om anbragte børn og unges egenbetaling skal ændres. Formålet er, at kommunerne fremover ikke skal kunne opkræve egenbetaling hos anbragte børn og unge, der har en indtægt fra f.eks. fritidsjob eller formueafkast. Ændringen skal ske dels ved at ophæve de nuværende regler om anbragte børn og unges egenbetaling, der er fastsat i en bekendtgørelse, og dels ved at ophæve hjemlen i serviceloven til at fastsætte regler herom.

Lovforslaget følger samtidig op på B 138 om forslag til folketingsbeslutning om børn og unge under 18 års egenbetaling for ophold på anbringelsessteder. Beslutningsforslaget blev 1. behandlet den 23. maj 2018 og herefter sendt til be-

handling i Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg, som afgav beretning den 13. september 2018.

Af beretningen fremgår det bl.a., at udvalget mener, at anbragte børn og unge under 18 år skal have de samme betingelser og muligheder i livet som ikkeanbragte unge, når de har et fritidsjob. Udvalget er af den opfattelse, at reglerne om, at kommuner kan inddrage en del af de indtægter, et anbragt barn eller ungt menneske selv har haft ved et fritidsjob, bør ændres. Reglerne indebærer, at barnet eller den unge kun har ret til at beholde et beløb, der vurderes at kunne dække lommepege og udgifter til beklædning. Når en kommune anvender muligheden for at inddrage anbragte børns og unges indtægter ved eget arbejde, kan det medføre, at anbragte børn og unge føler sig ekskluderede og anderledes end andre børn og unge.

Det fremgår videre af beretningen, at udvalget er af den opfattelse, at anbragte børn og unge på lige fod med ikkeanbragte børn og unge kan have stor glæde af at have et fritidsjob, og at det er meget givende og lærerigt for den enkelte – og på sigt også for samfundet. Af beretningen fremgår, at de foreløbige resultater af et forskningsprojekt hos TrygFondens Børneforskningscenter således viser, at unge med job efter skoletid har mindre fravær i skolen, får bedre karakterer og er sjældnere i kontakt med politiet (»Unge med fritidsjob klarer sig bedre i skolen«, videnskab.dk, den 3. oktober 2016).

Udvalget finder det urimeligt, at der kan være kommuner, som opkræver mere eller mindre af et anbragt barns eller ungt menneskes løn, og derfor opfordrer udvalget ministeren til at ændre reglerne, så anbragte børn og unge ikke længere kan opkræves betaling af indtægter ved eget arbejde.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Gældende ret

Efter § 159 i serviceloven kan børne- og socialministeren fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for et døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a i serviceloven.

Den del af bestemmelsen, som vedrører anbragte børn og unges egenbetaling, svarer med enkelte ændringer til bemyndigelsesbestemmelsen i § 99 i lov nr. 193 af 4. juni 1964 om børne- og ungdomsforsorg (herefter børne- og ungdomsforsorgsloven).

Af bemærkningerne til den daværende børne- og ungdomsforsorgslovs § 99 fremgår, at der kunne blive tale om at kræve betaling fra barnet eller den unge selv, når vedkommende har formue af bl.a. renteindtægt eller indtægt fra almindeligt erhvervsarbejde i eller uden for institutionen, hvor den på-

gældende er anbragt. Det fremgår videre af bemærkningerne til bestemmelsen, at det i disse tilfælde måtte anses for at være af stor pædagogisk betydning, at barnet eller den unge af sin indtægt betaler helt eller delvist for sit ophold, jf. Folкетинkestidende 1963-64, tillæg A, spalte 721.

Bestemmelsen er senere blevet videreført i lov om social bistand og serviceloven med visse sproglige og redaktionelle ændringer.

Den nuværende bemyndigelsesbestemmelse i servicelovens § 159 er udmøntet i bekendtgørelse nr. 712 af 19. juni 2013 om betaling for ophold i anbringelsessteder for børn og unge under 18 år samt for døgnophold og udslningsophold for unge i alderen 18 til og med 22 år (herefter betalingsbekendtgørelsen). Betalingsbekendtgørelsen omfatter bl.a. regler for forældrenes samt barnets eller den unges egenbetaling for opholdet ved anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7.

Regler om barnets eller den unges egenbetaling er fastsat i betalingsbekendtgørelsens § 12. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at et barn eller en ung, der har ophold i et anbringelsessted for børn og unge, har pligt til at bidrage til udgifterne ved opholdet efter kommunens afgørelse.

Har barnet eller den unge under opholdet indtægter ved eget arbejde, kan betaling kun kræves af den disponible indtægt, hvor denne overstiger det beløb, der normalt ydes som lommepenge og til beklædning til den pågældende aldersgruppe, jf. betalingsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Har barnet eller den unge under opholdet indtægter i form af afkast af formueværdier eller børnepensioner m.v., træffer kommunen afgørelse om betaling til hel eller delvis dækning af de faktiske opholdsudgifter for det offentlige ved opholdet, jf. betalingsbekendtgørelsens § 12, stk. 3. Barnet eller den unge skal dog mindst have et beløb til rådighed af sine indtægter, der svarer til lommepenge og beklædning, jf. betalingsbekendtgørelsens § 12, stk. 2 og 3.

Kommunens afgørelse om betaling kan inden 4 uger indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), jf. § 14, stk. 1, i betalingsbekendtgørelsen. Sådanne klager har ikke efter retssikkerhedslovens § 72 opsættende virkning.

Fordringer, som hidrører fra krav om børns og unges betaling for døgnophold, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, er omfattet af reglerne i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige (gældsinddrivelsesloven), jf. gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015 med senere ændringer. Ikke-betalte fordringer kan inddrives hos debitor via restanceinddrivelsesmyndigheden efter gældsinddrivelseslovens regler.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

3.2. Børne- og Socialministeriets overvejelser

Kommunerne kan i dag træffe afgørelse om, at børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, og som har indtægter fra arbejde eller formueafkast m.v., skal bidrage til udgifterne til opholdet. Det er Børne- og Socialministeriets vurdering, at dette er uhensigtsmæssigt, da det bl.a. kan modvirke anbragte børn og unges motivation til at tage et fritidsjob eller erhvervsarbejde og derigennem få styrket personlige kompetencer som selvstændighed og evnen til at tage ansvar for eget liv. Det er således ministeriets vurdering, at anbragte børn og unge på lige fod med ikkeanbragte børn og unge kan have stor glæde af at have et fritidsjob, og at det kan være meget givende og lærerigt for den enkelte og på sigt også for samfundet, som det fremgår under punkt 2. Det vurderes umiddelbart at være et yderst begrænset antal anbragte børn og unge, der har indtægter i form af formueafkast.

Det er samtidig ministeriets vurdering, at kommunernes opkrævning af egenbetaling fra anbragte børn og unge kan bidrage til, at de pågældende børn og unge, som i forvejen er i en sårbar position, føler sig ekskluderede og anderledes end deres jævnaldrende.

Ministeriet finder på den baggrund, at der er behov for at sikre, at kommunerne ikke fremover vil kunne opkræve egenbetaling af anbragte børn og unge under 18 år, der har indtægt fra arbejde eller formueafkast m.v., og at der ikke fremover vil kunne fastsættes bekendtgørelsesregler herom.

Ministeriet finder dog, at det er nødvendigt at sikre, at afgørelser om anbragte børn og unges egenbetaling truffet efter den nuværende § 12 i betalingsbekendtgørelsen, fortsat vil kunne påklages, når klagefristen ikke er udløbet, og behandles efter de hidtil gældende regler, samt at eventuelle verserende klagesager vil kunne færdigbehandles. Det skal ses i lyset af, at sådanne klager ikke efter retssikkerhedslovens § 72 har opsættende virkning. Der vil således i princippet kunne være børn og unge, som har betalt for opholdet efter kommunens afgørelse, og som efterfølgende ville få medhold i en klage, hvis den blev behandlet af Ankestyrelsen efter de nuværende regler, og hvor der derfor ville skulle ske tilbagebetaling af det beløb, som kommunen uretmæssigt måtte have modtaget.

Der vurderes derfor at være behov for at sikre, at klageadgangen ikke afskæres i sådanne sager, da de pågældende børn og unge eller vil blive stillet ringere, end tilfældet er i dag, da de i så fald ikke vil have mulighed for at få tilbagebetalt egenbetaling, som kommunen eventuelt uretmæssigt måtte have modtaget.

Endelig finder ministeriet, at fordringer om børn og unges egenbetaling, som er pålagt ved afgørelse efter den hidtil gældende § 12 i betalingsbekendtgørelsen, bør bortfalde, så eventuel gæld bortfalder og således ikke vil kunne opkræves eller inddrives. Det skal sikre, at der ikke fremadrettet vil kunne ske inddrivelse af eventuel gæld, som anbragte børn og unge måtte have pådraget sig som følge af manglende betaling for opholdet.

Da alle fordringer fra det offentlige, der forældes, i princippet skal beskattes som kursgevinst, jf. § 21 i lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer, gæld og finansielle kontrakter (kursgevinstloven), finder ministeriet, at det vil være nødvendigt at sikre, at barnet eller den unge ikke vil skulle beskattes af en kursgevinst, der måtte opstå ved, at fordringen bortfalder.

3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at bemyndigelsesbestemmelsen i servicelovens § 159 ændres, så børne- og socialministeren fremover ikke kan fastsætte regler om egenbetaling hos børn og unge under 18 år for opholdet ved anbringelse uden for hjemmet.

Forslaget vil indebære, at hjemmelsgrundlaget for betalingsbekendtgørelsens nuværende § 12 ophæves, og bekendtgørelsen vil således skulle ændres i overensstemmelse hermed. Kommunerne vil herefter ikke kunne træffe afgørelse om, at børn og unge under 18 år, som er anbragt uden for hjemmet, og som har indtægter ved eget arbejde eller i form af afkast fra formueværdier eller børnepensioner m.v., skal bidrage til udgifterne til opholdet. Der vil således ikke fremover kunne opkræves egenbetaling hos anbragte børn og unge for døgnophold.

Den foreslåede ordning vil dog medføre, at afgørelser om anbragte børns og unges egenbetaling, som er truffet efter den nuværende § 12 i betalingsbekendtgørelsen, fortsat vil kunne påklages til Ankestyrelsen og behandles efter de hidtil gældende regler.

Det vil betyde, at børn og unge, der ved afgørelse truffet inden lovens ikrafttræden er blevet pålagt egenbetaling, vil have mulighed for at klage over afgørelsen, når klagefristen ikke er udløbet, og få klagen behandlet efter de hidtil gældende regler. Dette vil også gælde igangværende klagesager, som ved lovens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet.

Det vil f.eks. kunne være relevant i en situation, hvor der klages over, at kommunen ved en afgørelse truffet før lovens ikrafttræden har pålagt barnet eller den unge at betale for stort et beløb, i strid med reglerne i betalingsbekendtgørelsens nuværende § 12, stk. 2 og 3.

Hvis Ankestyrelsen i en sådan situation giver klager medhold, vil der skulle ske tilbagebetaling af den del af betalingen fra barnet eller den unge, som kommunen uretmæssigt måtte have modtaget.

Opretholder Ankestyrelsen kommunens afgørelse, vil barnets eller den unges betalingsforpligtelse alene gælde betaling for døgnophold i perioden fra tidspunktet for kommunens afgørelse og til lovens ikrafttræden.

Barnet eller den unge vil således uanset udfaldet af klagesagen ikke kunne pålægges en betalingsforpligtelse for døgnophold i en periode efter lovens ikrafttræden. Har kommunen modtaget betaling for døgnophold, der omfatter en periode efter lovens ikrafttræden, vil der uanset indbringelse af

afgørelsen for Ankestyrelsen og udfaldet af klagesagen skulle ske tilbagebetaling af den del af beløbet, som omfatter tiden efter lovens ikrafttræden.

Eventuel gæld, som barnet eller den unge måtte have pådraget sig som følge af manglende egenbetaling, vil efter den foreslåede ordning bortfalde ved lovens ikrafttræden jf. nedenfor.

Den foreslåede ordning vil således medføre, at fordringer om anbragte børn og unges egenbetaling, der er pålagt ved afgørelse efter den hidtil gældende § 12 i betalingsbekendtgørelsen, med tillæg af renter og gebyrer, vil bortfalde. Det vil betyde, at eventuel gæld bortfalder og således ikke vil kunne opkræves eller inddrives. Den foreslåede ordning indebærer videre, at barnet eller den unge ikke vil skulle beskattes af en eventuel kursgevinst, der måtte opstå herved.

Ved lovens ikrafttræden skal kommunerne derfor være opmærksomme på, om der er fordringer, der er sendt til inddrivelse hos restanceinddrivelsesmyndigheden, og i givet fald gøre restanceinddrivelsesmyndigheden opmærksom herpå med henblik på, at inddrivelsessagen ophører. Dette med henblik på at skal sikre, at restanceinddrivelsesmyndigheden ikke inddriver et ulovligt krav.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1, og § 2.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at indebære et fald i indtægter på 0,1 mio. kr. i 2019 og 0,2 mio. kr. fra 2020 og frem for kommunerne, der fremover ikke vil kunne opkræve egenbetaling hos anbragte børn og unge. Det vurderes, at der ikke er opbygget gæld af betydning. I forlængelse heraf skønnes, at de økonomiske konsekvenser af bortfald af muligheden for opkrævning og inddrivelse heraf vil ligge under bagatelgrænsen.

Forslagets økonomiske konsekvenser er forhandlet med de kommunale parter.

Forslaget berører ikke regioner og har ikke økonomiske konsekvenser for regionerne.

Lovforslaget indebærer, at der ikke fremadrettet vil kunne træffes afgørelser om egenbetaling fra anbragte børn og unge, som kan indbringes for Ankestyrelsen. Afgørelser, der er truffet inden lovens ikrafttræden, kan dog indbringes for og behandles af Ankestyrelsen efter de hidtil gældende regler. Ankestyrelsen vurderer, at antallet af klagesager er meget begrænset og tilnærmelsesvist 0.

Forfaldne, endnu ikke betalte fordringer om børn og unges betaling for døgnophold, der er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden, bortfalder med lovforslaget. Idet det skønnes, at der ikke er oparbejdet gæld af betydning, jf. ovenfor, skønnes ændringen ikke at have økonomiske kon-

sekvenser af betydning for restanceinddrivelsesmyndigheden.

Forslagets økonomiske konsekvenser for staten vurderes på baggrund heraf at være under bagatelgrænsen.

Lovforslaget har ingen væsentlige omstillingskonsekvenser eller digitaliseringsrelaterede konsekvenser for det offentlige. Lovforslaget medfører en mindre lettelse af kommunernes administrative drift, idet kommunerne fremover ikke vil kunne træffe afgørelse om anbragte børn og unges egenbetaling og dermed ikke længere skal foretage sagsbehandling som led heri.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes at indebære en mindre reduktion af administrative byrder for borgerne, idet kommunerne fremover ikke vil kunne opkræve egenbetaling af anbragte børn og unge, der har en indtægt.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner		Lovforslaget forventes at indebære et fald i indtægter for kommunerne på 0,1 mio. kr. i 2019 og 0,2 mio. kr. fra 2020 og frem. Der er ikke økonomiske konsekvenser for staten af betydning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget medfører en mindre lettelse af kommunernes administrative drift, idet kommunerne fremover ikke vil kunne træffe afgørelse om anbragte børn og unges egenbetaling og dermed ikke længere skal foretage sagsbehandling som led heri.	Lovforslaget har ikke implementeringskonsekvenser for det offentlige af betydning.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 13. februar 2019 til den 14. marts 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F – Fagligt Fælles Forbund, Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, BUPL - Forbundet af Pædagoger og Klubfolk, Børn og Familier, Børnesagens Fællesråd, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, Børnerådet, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Handicapforbund, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, DUKH, FADD – Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge, FOA – Fag og Arbejde, Faaborg-Midtfyn Kommune (Socialtilsyn Syd), Fabu, FH Fagbevægelsens Hovedorganisation, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frederiksberg Kommune (Socialtilsyn Hovedstaden), HK/kommunal, Hjørring Kommune (Socialtilsyn Nord), Holbæk Kommune (Socialtilsyn Øst), Institut for Menneskerettigheder, KFUM's Sociale Arbejde, KL, Kristelig Fagbevægelse, Landsforeningen BoPaM, Landsforeningen Børn og Forældre, Landsforeningen af Socialpædagoger, Livsværk, LOS, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Red Barnet Ungdom, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Rådet for Socialt Udsatte, Silkeborg Kommune (Socialtilsyn Midt), Socialpædagogernes Landsforbund, Socialstyrelsen, TABUKA, Ungdommens Røde Kors, Ungdomskriminalitetsnævnet og Ungdomsringen.

Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget vurderes at indebære en mindre reduktion af administrative byrder for borgerne, idet kommunerne fremover ikke vil kunne opkræve egenbetaling af anbragte børn og unge, der har en indtægt.	
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter § 159 i serviceloven kan børne- og socialministeren fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for et døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a i serviceloven.

Bemyndigelsesbestemmelsen i § 159 i serviceloven er udmøntet i betalingsbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen omfatter bl.a. regler for forældrenes samt barnets eller den unges egenbetaling for opholdet ved anbringelse af et barn eller en ung uden for hjemmet efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7.

Regler om barnets eller den unges egenbetaling er fastsat i betalingsbekendtgørelsens § 12. Det fremgår af bestemmelsens stk. 1, at et barn eller en ung, der har ophold i et anbringelsessted for børn og unge, har pligt til at bidrage til udgifterne ved opholdet efter kommunens afgørelse.

Har barnet eller den unge under opholdet indtægter ved eget arbejde, kan betaling kun kræves af den disponible indtægt, hvor denne overstiger det beløb, der normalt ydes som lømpepenge og til beklædning til den pågældende aldersgruppe, jf. betalingsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Har barnet eller den unge under opholdet indtægter i form af afkast af formueværdier eller børnepensioner m.v., træffer kommunen afgørelse om betaling til hel eller delvis dækning af de faktiske opholdsudgifter for det offentlige ved opholdet, jf. betalingsbekendtgørelsens § 12, stk. 3. Barnet eller den unge skal dog mindst have et beløb til rådighed af sine indtægter, der svarer til lømpepenge og beklædning, jf. betalingsbekendtgørelsens § 12, stk. 2.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om betaling kan inden 4 uger indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 10 i retssikkerhedsloven, jf. § 14, stk. 1, i betalingsbekendtgørelsen. Sådanne klager har ikke efter retssikkerhedslovens § 72 opsættende virkning.

Fordringer, som hidrører fra krav om børns og unges betaling for døgnophold, jf. servicelovens § 52, stk. 3, nr. 7, er omfattet af reglerne i gældsinddrivelsesloven og kan inddrives hos debitor via restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. gældsinddrivelseslovens § 1, stk. 1.

Det foreslås at ændre bemyndigelsesbestemmelsen i servicelovens § 159, 1. pkt., således, at ”og barnet eller den unge” udgår. Det betyder, at bestemmelsen fremover ikke længere vil give hjemmel til, at børne- og socialministeren kan fastsætte regler om, at barnet eller den unge betaler for et døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven. Der vil således ikke kunne fastsættes bekendtgørelsesregler, der hjemler, at kommunerne kan træffe afgørelse om, at anbragte børn og unge under 18 år skal bidrage til udgifterne til opholdet. Ændringen omfatter ikke adgangen til at fastsætte regler om forældrenes betaling.

Den foreslåede ændring af bestemmelsen vil indebære, at hjemmelsgrundlaget for betalingsbekendtgørelsens nuværende § 12 ophæves. Bekendtgørelsen vil blive ændret i overensstemmelse hermed, så den nuværende § 12 ophæves. Kommunerne vil herefter ikke kunne træffe afgørelse om, at børn og unge under 18, som er anbragt uden for hjemmet, og som har indtægter ved eget arbejde eller i form af afkast fra formueværdier eller børnepensioner m.v., skal bidrage til udgifterne til opholdet. Dette betyder, at anbragte børn og unge ikke længere kan opkræves betaling for deres ophold.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2019.

Den foreslåede ordning vil indebære, at hjemmelsgrundlaget for den nuværende § 12 i betalingsbekendtgørelsen vil falde bort fra den 1. juli 2019.

Afgørelser, som er truffet efter betalingsbekendtgørelsens § 12 inden lovens ikrafttræden, vil have virkning frem til senest tidspunktet for lovens ikrafttræden, jf. dog nedenfor om klagesager.

Har kommunerne inden lovens ikrafttræden truffet afgørelse om egenbetaling for børn eller unge under 18 år for en periode, som omfatter tidspunktet efter lovens ikrafttræden, og har kommunerne modtaget hele eller dele af beløbet, skal

der således ske tilbagebetaling af den del af den indkomne betaling, som omfatter tiden efter lovens ikrafttræden.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven ikke finder anvendelse på klager over afgørelser om børn og unges betaling for døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, der er truffet før lovens ikrafttræden efter regler udstedt i medfør af det hidtil gældende § 159, 1. pkt., i serviceloven. For sådanne klager finder de hidtil gældende regler anvendelse. Det er alene klagen, som loven ikke finder anvendelse på.

Den foreslåede ordning vil indebære, at afgørelser, der er truffet inden lovens ikrafttræden, vil kunne påklages til og behandles af Ankestyrelsen efter de hidtil gældende regler. Det vil betyde, at børn og unge, der ved afgørelse truffet af en kommune inden lovens ikrafttræden er blevet pålagt egenbetaling, vil have mulighed for at klage over afgørelsen, når klagefristen ikke er udløbet, og få klagen behandlet efter de hidtil gældende regler. Dette vil også gælde igangværende klagesager, som ved lovens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet.

Det vil f.eks. kunne være relevant i en situation, hvor der klages over, at kommunen ved afgørelse truffet før lovens ikrafttræden har pålagt barnet eller unge at betale for stort et beløb, i strid med reglerne i betalingsbekendtgørelsens nuværende § 12, stk. 2 og 3.

Hvis Ankestyrelsen giver klager medhold, vil der skulle ske tilbagebetaling af den del af betalingen fra barnet eller den unge, som kommunen uretmæssigt har modtaget. Det vil indebære tilbagebetaling af den del af betalingen, som kommunen for en periode frem til lovens ikrafttræden måtte have modtaget i strid med de nuværende bekendtgørelsesregler. Eventuel betaling kommunen måtte have modtaget for døgnophold i en periode efter lovens ikrafttræden skal uanset indbringelse af afgørelsen for Ankestyrelsen og udfaldet af klagesagen tilbagebetales, jf. ovenfor under *stk. 1*.

Opretholder Ankestyrelsen kommunens afgørelse, vil barnets eller den unges betalingsforpligtelse alene gælde betaling for døgnophold i perioden fra tidspunktet for kommunens afgørelse og til lovens ikrafttræden, jf. dog nedenfor

om det foreslåede § 2, stk. 3. Uanset udfaldet af en eventuel klagesag vil barnet eller den unge således ikke kunne pålægges en betalingsforpligtelse for døgnophold for en periode efter lovens ikrafttræden, jf. ovenfor.

Endelig foreslås det i *stk. 3, 1. pkt.*, at fordringer om børn og unges betaling for døgnophold, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, der er pålagt ved afgørelse efter regler udstedt i medfør af det hidtil gældende § 159, 1. pkt., i serviceloven, med tillæg af renter og gebyrer bortfalder fra denne lovs ikrafttræden.

Den foreslåede ordning vil indebære, at sådanne fordringer falder bort med virkning fra den 1. juli 2019 og ikke vil kunne inddrives, herunder ved modregning, hverken efter gældsinddrivelseslovens regler eller andre regler.

Den foreslåede ordning vil også gælde for situationer omfattet af *stk. 2*. I det tilfælde, hvor en klage er indbragt for Ankestyrelsen, og hvor Ankestyrelsen opretholder kommunens afgørelse, vil fordringer som følge af barnets eller den unges eventuelle manglende betaling tilsvarende bortfalde fra lovens ikrafttræden.

Efter kursgevinstlovens § 21, 1. pkt., medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst gevinst ved eftergivelse, forældelse, konfusion eller præklusion af gæld i det omfang, gælden nedskrives til et lavere beløb end fordringens værdi for kreditor på tidspunktet for gældseftergivelsen m.v.

I *stk. 3, 2. pkt.*, foreslås, at gevinst, der opstår, ved at fordringer efter 1. pkt. inklusive renter og gebyrer bortfalder efter 1. pkt., ikke medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Den foreslåede ordning vil indebære, at barnet eller den unge ikke vil skulle beskattes af en eventuel kursgevinst, der måtte opstå ved, at fordringen med renter og gebyrer bortfalder.

Loven vil ikke gælde for Færøerne og Grønland, da serviceloven, jf. § 196, ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for disse dele af riget.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018, som ændret ved § 1 i lov nr. 1530 af 18. december 2018, § 13 i lov nr. 1711 af 27. december 2018, § 1 i lov nr. 1720 af 27. december 2018 og lov nr. 278 af 26. marts 2019, foretages følgende ændring:

§ 159. Børne- og socialministeren kan fastsætte regler om, at forældrene og barnet eller den unge betaler for døgnopholdet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven. Der kan ikke fastsættes betaling for et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 7, i serviceloven, når der er tale om en videreførelse af en anbringelse efter § 68 a i serviceloven.

1. I § 159, 1. pkt., udgår »og barnet eller den unge«.